

Náhrada škody

Škoda způsobená kombajnem při otáčení a couvání (manévrování) na poli je vyvolána zvláštní povahou provozu motorového vozidla ve smyslu § 2927 o. z.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 25 Cdo 3292/2025-140 ze dne 29.4.2026)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobkyně: KK AGRO, s.r.o., se sídlem M., zastoupená Mgr. M.E., advokátem se sídlem P., proti žalované: Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s., se sídlem P., zastoupená Mgr. J.T., advokátem se sídlem P., o 2 053 072 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 18 C 109/2024, o dovolání žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 8. 2025, č. j. 55 Co 234/2025-112, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

1. Městský soud v Praze k odvolání žalované rozsudkem ze dne 20. 8. 2025, č. j. 55 Co 234/2025-112, potvrdil mezitímní rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 26. 2. 2025, č. j. 18 C 109/2024-90, jenž vyslovil, že základ nároku projednávané věci je dán. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, že žalobkyně byla vlastnící kombajnu tovární značky CLAAS LEXION 770, RZ S059890, VIN C5900117, a odpovědnost za újmy z jeho provozu pojistila u žalované pojišťovny. Dne 13. 11. 2021 řidič kombajnu na zemědělské ploše sklízel kukuřici, při couvání se řádně nepřesvědčil o volném prostoru za kombajnem, narazil do sloupu velmi vysokého napětí a vyvrátil jej, čímž způsobil škodu společnosti EG.D, a.s. Tato poškozená požaduje po žalobkyni náhradu škody, a aby mohla žalobkyně tomuto požadavku vyhovět, domáhá se po žalované jako pojistitelce její odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla pojistného plnění.

2. Odvolací soud se ztotožnil i s právním posouzením věci soudem prvního stupně, který postupoval podle § 2927 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, dále jen „o. z.“, a § 6 zákona č. [168/1999](#) Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla). Odvolací soud (i soud prvního stupně) považoval pro posouzení důvodnosti nároku za podstatnou povahu činnosti, v průběhu níž ke škodní události došlo - zda šlo o užití kombajnu k činnosti, ke které je určen (sečení a zpracování obilnin), nebo o manipulaci s kombajnem jako dopravním prostředkem (pojízdní, couvání, příjezd na pole spod.). Odkázal na rozhodnutí ve věci Damijan Vnuk proti Zavarovalnica Triglav d.d. (C-162/13), ve kterém Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „SD EU“) dovodil, že provozem vozidla je jakékoli použití vozidla odpovídající jeho obvyklé funkci. Funkcí kombajnu jako pracovního stroje je sečení, popř. další zpracování posečeného obilí, přičemž sečení se provádí za jízdy vpřed. Obvyklou funkcí kombajnu je i přeprava na místo sklizně a zpět i přeprava řidiče, a rovněž samotné sklizení spojené rovněž s jízdou. Odvolací soud vyslovil názor, že pokud tuzemská judikatura (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 3125/2005) uvádí, že pojištění odpovědnosti dopadá na situace, kdy je škoda způsobena motorickou silou vozidla/pracovního stroje, avšak nikoli při činnosti, k níž vozidlo/stroj slouží, dost dobře se tyto závěry neuplatní v případech, kdy pracovní stroj při činnosti, k níž slouží, právě motorickou silou využívá. Zároveň judikatura zohledňuje pro posouzení škodní události vzniklé provozem dopravy jako rozhodující kritérium způsobení škody působením motorické síly pohybujícího se vozidla. Soud odkázal rovněž na judikát zahrnující do odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla i vyprošťování jiného vozidla traktorem (sp. zn.

25 Cdo 272/2013). Škoda tu vzniká v důsledku použití kinetické energie vozidla, aniž by plnilo funkci přepravní či funkci, k níž běžně slouží (např. tažení různých zemědělských strojů). Na základě těchto úvah odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně uzavřel, že škoda byla způsobena při pohybu vozidla (couvání) motorickou silou, tj. vlastnostmi typickými pro motorová vozidla, tedy značnou silou, kterou byl kombajn schopen vyvrátit sloup elektrického vedení. Kolize byla vyvolána a bezprostředně způsobena právě motorickou silou a velkou hmotností předmětného vozidla, a proto měl kombajn v okamžiku vzniku škody povahu dopravního prostředku. Škoda tak byla způsobena zvláštní povahou provozu dopravního prostředku.

3. Rozsudek odvolacího soudu v celém jeho rozsahu napadla žalovaná dovoláním, jehož přípustnost spatřuje v tom, že napadené rozhodnutí spočívá na řešení v judikatuře dovolacího soudu dosud neřešené otázky, zda lze podřadit škodu vzniklou během pracovní činnosti samojízdného zemědělského stroje (kombajnu), při couvacím manévru mezi jednotlivé řádky pole v průběhu sklizně, pod pojem „škoda způsobená provozem vozidla“ ve smyslu § 2927 o. z. Jako dovolací důvod dovolatelka uvádí nesprávné právní posouzení věci. Soudy pochybily tím, že aplikovaly § 2927 o. z., přestože na zjištěný skutkový stav nedopadá, neboť kombajn byl v inkriminovaný moment používán v rámci plnění svého účelu jako pracovní stroj pro zemědělskou činnost (sečení obilí). Opomenuly tak charakter činnosti, při níž ke škodě došlo, přitom je rozhodující účel a funkce, jakou vozidlo v dané chvíli plnilo. Zdůraznila, že kombajn v rozhodné době neplnil funkci dopravního prostředku (přeprava osob či nákladu z místa A do místa B), nýbrž funkci pracovního mechanismu sloužícího ke sklizni plodin. Pohyb kombajnu po poli byl pouze součástí technologického postupu sklizně, nikoli samostatnou přepravní činností. Odkázala na judikaturu, která rozlišuje mezi vozidlem jako dopravním prostředkem a vozidlem jako pracovním strojem (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 3125/2005 nebo sp. zn. 25 Cdo 3697/2021). Skutečnost, zda v daném okamžiku zrovna probíhal samotný akt sečení (řezání klasů) nebo přesun na další řádek, je z hlediska vymezení dopravní vs. pracovní funkce druhořadá; rozhodné je, že pohyb kombajnu stále sloužil jedinému cíli – vykonat na poli sklizeň. Nešlo o přepravu nákladu ani přesun stroje na jiné pole či na komunikaci, nýbrž o součást souvislé pracovní činnosti. Takový pohyb neměl povahu dopravy, ale technologického postupu při práci. Neprojevila se tak zvláštní rizika silničního provozu, pro něž právní úprava primárně zavádí objektivní odpovědnost provozovatele vozidla a „povinné ručení“, ale rizika spojená s výkonem zemědělské činnosti (práce s těžkým strojem na poli). Soud rozhodl v rozporu s rozhodnutím Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 272/2013 a uvedené rozlišování činnosti nezpochybnilo ani rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 3925/2013 zdůrazňující ochranu poškozených. Dále dovolatelka namítá, že odvolací soud nerespektoval nejen judikaturu Nejvyššího soudu, ale postupoval i v rozporu s eurokonformním výkladem, přičemž odkázala na rozhodnutí SD EU ve věcech Damijan Vnuk (C-162/13) a Rodrigues de Andrade (C-514/16). Z nich dle ní vyplývá, že provozem vozidla se rozumí pouze takové použití motorového vozidla, které odpovídá jeho obvyklé funkci dopravního prostředku, nikoli jakákoli činnost prováděná vozidlem, a že eurokonformní výklad § 2927 o. z. musí zohlednit rozlišování dopravního a pracovního nasazení vozidla. Dovolatelka odkazuje i na rozhodnutí ve věci Núñez Torreiro (C-334/16), v níž SD EU zdůraznil, že rozhodujícím hlediskem je účel použití vozidla (dopravní vs. jiné), nikoli formální okolnost prostředí. Má za to, že by měl být přijat princip, podle něhož speciální činností pracovního stroje, která nespadá pod pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, je celý časový úsek od chvíle, kdy takový stroj ukončil svou dopravu na místo speciální činnosti a tuto činnost započal, až do chvíle, kdy ji ukončil a započal svoji dopravu z místa této činnosti. Dovolatelka navrhla, aby dovolací soud napadený rozsudek společně s rozsudkem soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Navrhla rovněž odklad právní moci napadeného rozhodnutí.

4. Žalobkyně ve vyjádření k dovolání uvedla, že nesměřuje proti nesprávnému právnímu posouzení, ale napadá skutková zjištění, takže neuplatňuje způsobitý dovolací důvod. Námitky označila za nedůvodné, protože škoda vznikla při couvání v důsledku kinetické energie a motorické síly vozidla,

v okamžiku vzniku škody kombajn samotnou pracovní činnost nevykonával. Navrhla odmítnutí nebo zamítnutí dovolání.

5. Nejvyšší soud posoudil dovolání podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2022 (dále jen „o. s. ř.“) a jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), zastoupeným advokátem ve smyslu § 241 o. s. ř., shledal, že dovolání je přípustné pro posouzení otázky druhu odpovědnosti za škodu vzniklou pracovním strojem při otáčení na poli, která dosud nebyla za daných skutkových okolností dovolacím soudem vyřešena. Dovolání není důvodné.

6. Podle § 2924 o. z. kdo provozuje závod nebo jiné zařízení sloužící k výdělečné činnosti, nahradí škodu vzniklou z provozu, ať již byla způsobena vlastní provozní činností, věcí při ní použitou nebo vlivem činnosti na okolí. Povinnosti se zprostit, prokáže-li, že vynaložil veškerou péči, kterou lze rozumně požadovat, aby ke škodě nedošlo.

7. Podle § 2927 o. z. kdo provozuje dopravu, nahradí škodu vyvolanou zvláštní povahou tohoto provozu. Stejnou povinnost má i jiný provozovatel vozidla, plavidla nebo letadla, ledaže je takový dopravní prostředek poháněn lidskou silou (odst. 1). Povinnosti nahradit škodu se nemůže provozovatel zprostit, byla-li škoda způsobena okolnostmi, které mají původ v provozu. Jinak se zprostit, prokáže-li, že škodě nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat (odst. 2).

8. V posuzované věci je nutno vyřešit otázku, zda škoda, která vznikla třetí osobě a za niž odpovídá žalobce, vznikla jeho provozní činností (při zemědělské práci na poli) anebo provozem dopravy, tedy provozem kombajnu jako dopravního prostředku. Nejvyšší soud se ve své rozhodovací praxi již otázkou, zda škoda vznikla provozem dopravy nebo provozní činností opakovaně zabýval, byť za poněkud jiných skutkových okolností. V rozsudku ze dne 27. 9. 2006, sp. zn. 25 Cdo 3125/2005, publikovaném pod č. 77/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní, (dále jen „Sb. rozh. obč.“) Nejvyšší soud vyslovil, že byla-li škoda způsobena pracovním strojem při činnosti, k níž slouží, a nikoliv při jeho přepravě vlastní motorickou silou, nejde o škodu vyvolanou zvláštní povahou provozu dopravního prostředku a o odpovědnost provozovatele stroje podle § 427 obč. zák. V odůvodnění tohoto rozhodnutí soud uvedl, že k poškození palet, za něž je požadována náhrada, nedošlo při provozu dopravního prostředku, nýbrž při nakládání a manipulaci s paletou dlažby na stavbě. Pracovní stroj (rypadlo – nakladač) byl tedy použit k činnostem, ke kterým slouží, a neplnil tak funkci dopravního prostředku. Pracovní stroj má totiž povahu motorového vozidla pouze v případě, že je vlastní motorickou silou přemísťován z jednoho místa na druhé. Nejedná se proto v daném případě o škodu vyvolanou zvláštní povahou provozu dopravního prostředku, tedy určitou okolností, která je vlastní právě provozu dopravního prostředku. Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2015, sp. zn. 25 Cdo 272/2013, publikovaného pod č. [80/2015](#) Sb. rozh. obč., pak plyne, že odpovědnost za škodu způsobenou motorickou silou traktoru použitého při vyprošťování zapadlého kombajnu na poli se posuzuje podle § 427 obč. zák. Rozhodující je charakter činnosti, při níž ke škodě došlo. Tyto závěry jsou plně použitelné i v poměrech právní úpravy účinné od 1. 1. 2014. Z citovaných rozhodnutí rovněž plyne, že s ohledem na přístup SD EU je namíste širší výklad pojmu zvláštní povaha provozu dopravního prostředku. Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2025, sp. zn. 25 Cdo 2259/2024, lze § 2927 o. z. aplikovat na nároky třetích osob proti provozovateli na náhradu škody jim způsobené provozem dopravního prostředku, tedy na nároky poškozených, jimž byla způsobena škoda zvláštní povahou provozu dopravních prostředků, došlo-li k nežádoucímu projevu takových vlastností vozidla, které jsou pro jeho provoz typické a vyplývají z jeho povahy coby dopravního prostředku, který se zpravidla motorickou silou pohybuje zvýšenou rychlostí, má vysokou hmotnost a kinetickou energii. Samotný pohyb či prudké brzdění, případně další s tím spojené projevy (např. selhání řízení, technická závada, oddělení části vozu, najetí na kámen a jeho vymrštění, vliv technické konstrukce či charakteru vozu apod.), představují faktory, s nimiž zákon

spojuje zvýšené riziko vzniku újmy pro přepravované osoby či okolí.

9. Judikatura Nejvyššího soudu tedy stojí na rozlišení, zda vozidlo plnilo funkci dopravního prostředku, nebo pracovního stroje. Z citované judikatury se nepodává, že by bylo podstatné, kde se pracovní stroj nacházel, zda se pohyboval, případně jakým směrem (zda vpřed nebo vzad). Není vyloučeno, aby vozidlo plnilo současně funkci dopravního prostředku i pracovního stroje. Rozhodujícím faktorem je povaha nebezpečí, které se materializovalo. Pokud se při škodní události projevilo nebezpečí typicky spjaté s provozem dopravního prostředku, je na místě § 2927 o. z. aplikovat. Jestliže však škoda vznikla v důsledku působení nebezpečí pramenícího z provozu vozidla jako pracovního stroje, použití tohoto ustanovení nepřichází v úvahu. Typicky při přesunu z místa na místo se projeví nebezpečnost vozidla jako dopravního prostředku. Například Melzer uvádí jako typický příklad právě kombajn, který jede po poli. Naopak porucha žacího zařízení bude pravidelným projevem nebezpečnosti kombajnu jako pracovního stroje; v tomto případě pak nebude záležet na tom, zda kombajn právě jel, či stál. Nicméně nebezpečnost kombajnu jako dopravního prostředku se může projevit, i když bude stát. Jako příklad lze uvést únik paliva (Melzer, F. § 2927. In: Melzer, F., Tégl, P. a kol., Občanský zákoník – velký komentář. Svazek IX. § 2894–3081. Praha: Leges, 2018, s. 544).

10. Obdobně rozlišuje i judikatura SD EU, na kterou odkazuje dovolatelka. Z rozhodnutí ve věci Damijan Vnuk proti Zavarovalnica Triglav d.d. (C-162/13) plyne, že při ukládání balíků sena do seníku ve stodole chtěl řidič traktoru s valníkem na dvoře statku vjet s tímto valníkem do stodoly a při couvání narazil do žebříku, na kterém stál poškozený, čímž způsobil jeho pád. SD EU uzavřel, že se pojem „provoz vozidel“ obsažený v tomto ustanovení vztahuje na jakékoliv použití vozidla, které odpovídá jeho obvyklé funkci, a že se o provoz vozidla jednalo. Dle rozhodnutí ve věci Rodrigues de Andrade (C-514/16) došlo v zemědělském podniku v Portugalsku k nehodě při postřiku vinice: traktor stál na polní cestě, měl zapnutý motor jen kvůli pohonu čerpadla postřikovače a vlivem kombinace vibrací, hmotnosti stroje a silného deště došlo k sesuvu půdy, traktor se převrátil a usmrtil jednu pracovníci. Vdovec po zemřelé se domáhal náhrady nemajetkové újmy mimo jiné vůči pojistiteli s odkazem na „povinné ručení“. Vnitrostátní soud se ptal, zda jde o „provoz vozidla“, i když traktor nejel. SD EU uzavřel, že pojem „provoz vozidel“ se na tuto situaci nevztahuje, protože traktor byl v okamžiku nehody používán primárně jako pracovní stroj (zdroj hnací síly čerpadla), nikoli jako dopravní prostředek. Konečně ve věci José Luis Núñez Torreiro (C 334-16) při nočním vojenském cvičení ve výcvikovém prostoru se převrhlo vojenské terénní kolové vozidlo „Aníbal“, v němž jel žalobce jako spolucestující a utrpěl zranění. Pojistitel odmítl plnit z „povinného ručení“ s odůvodněním, že nehoda nenastala při „provozu vozidla“, protože k ní došlo na pozemku, který není „způsobilý k provozu“ a ani není „běžně používaný“ ve smyslu španělských předpisů. Předkládající soud se ptal, zda unijní pojem „provoz vozidel“ může být vnitrostátně takto omezen podle místa, kde se vozidlo používá. SD EU uzavřel, že čl. 3 směrnice 2009/103 brání takové vnitrostátní úpravě: pojem „provoz vozidel“ totiž zahrnuje jakékoli použití odpovídající obvyklé funkci vozidla (zde jako dopravního prostředku) bez ohledu na povahu pozemku. Z toho je patrné, že rozhodovací praxe Nejvyššího soudu se opírá o stejná východiska jako judikatura SD EU, neboť i podle ní by v prvním a třetím případě, kde se materializovalo nebezpečí pramenící z provozu vozidla jako dopravního prostředku, tuzemský soud aplikoval § 2927 o. z. Ve druhém případě, kde se projevila nebezpečnost vozidla jako pracovního stroje, by použití § 2927 o. z. nepřipadalo v úvahu.

11. Ostatně i v případě dalších dovolatelkou odkazovaných rozhodnutí, která nebyla v bodě 8 tohoto rozhodnutí citována, postupoval dovolací soud podle výše uvedených hledisek. Ve věci sp. zn. 25 Cdo 3697/2021 šlo o případ, kdy byl vykládán náklad pomocí kolového bagru opatřeného přední lžící s vidlicemi a v důsledku neopatrnosti při manipulaci s lžící došlo k pádu palety s tvárniciemi na rodinného příslušníka žalobců, který na následky zranění zemřel. Soudy dospěly k závěru, že újma byla způsobena provozní činností ve smyslu § 2924 o. z., neboť vznikla strojem při manipulaci s

nákladem a nikoli v souvislosti s provozem kolového bagru jako dopravního prostředku. Naopak v případě rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 3925/2013 byla škoda způsobena provozem dopravy (§ 427 obč. zák.), neboť řidič najel autem na železniční přejezd a do kolejiště za účelem poškození jeho podvozku, z kolejiště však již nedokázal vyjet ven, a vytvořil tak překážku vlaku, který po nárazu do vozidla vykolejil. Dovolací soud v tomto rozsudku mimo jiné vyslovil, že za provoz motorového vozidla je nutno považovat i situaci, kdy vozidlo v důsledku selhání řidiče vytvoří překážku pro ostatní účastníky provozu, která pro ně představuje bezprostřední nebezpečí kolize, a to bez ohledu na to, zda je v okamžiku škodní události v chodu motor takového vozidla nebo zda se vozidlo stalo bezprostředně před nehodou nepojízdným a z jakých důvodů.

12. V posuzované věci podle skutkových zjištění (která nepodléhají dovolacímu přezkumu) dne 13. 11. 2021 řidič kombajnu na zemědělské ploše sklízel kukuřici, při couvání (otáčení) se řádně nepřesvědčil o volném prostoru za kombajnem a narazil do sloupu velmi vysokého napětí, který vyvrátil, a tím způsobil škodu společnosti EG.D, a.s. Z výše uvedeného plyne, že v daném případě není podstatné, zda se kombajn nacházel na komunikaci či mimo ni, zda měl zapnutou žací lištu, či nikoliv, ani zda se pohyboval vpřed nebo vzad. Podstatné z hlediska právního posouzení odpovědnosti za škodu je skutečnost, že kombajn, který je nadán motorickou silou, způsobil škodu při otáčení a couvání s ním jako s dopravním prostředkem. Škoda byla vyvolána zvláštní povahou kombajnu jako vozidla, neboť vznikla při manévrování s ním (pohybu z místa na místo) v důsledku působení jeho motorické síly a velké hmotnosti. Takto široký výklad odpovídá i tendenci nastolené směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/103/ES ze dne 16. 9. 2009 o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění (kodifikované znění), která byla s ohledem na upravené znění směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2118, implementována do českého právního řádu s účinností od 1. 4. 2024 ustanovením § 2 odst. 4 zákona č. [30/2024](#) Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, podle něž se provozem vozidla pro účely pojištění odpovědnosti rozumí jakékoli použití vozidla odpovídající jeho obvyklé funkci jako dopravního prostředku, a to bez ohledu na vlastnosti vozidla a bez ohledu na terén, ve kterém je vozidlo použito, a na to, zda vozidlo stojí nebo je v pohybu. Není-li zřejmé, v jaké funkci bylo vozidlo v době vzniku škodní události použito, má se za to, že bylo použito jako dopravní prostředek.

13. Škoda byla v daném případě vyvolána zvláštní povahou kombajnu jako vozidla, neboť vznikla v důsledku jeho motorické síly a velké hmotnosti při jízdním manévru spojeném s využitím technického vybavení pro pohyb tohoto specifického stroje. Jinak řečeno, škoda způsobená kombajnem při otáčení a couvání (manévrování) na poli je vyvolána zvláštní povahou provozu motorového vozidla ve smyslu § 2927 o. z. Závěr odvolacího soudu, že škoda byla vyvolána zvláštní povahou provozu motorového vozidla a odpovědnost za ni se řídí § 2927 o. z., je tedy správný.

14. Z těchto důvodů Nejvyšší soud dovolání podle § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl.

Další články:

- [Svéprávnost](#)
- [Směnka](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Hospodářská soutěž \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení, dokazování](#)
- [Odpůrčí žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Prevenční povinnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydědění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody](#)